

IV.7004.45.2015.MC

**Pan
Mariusz Błaszczak
Minister Spraw Wewnętrznych
i Administracji**

Szanowny Panie Ministrze

W styczniu ubiegłego roku Rzecznik Praw Obywatelskich zwrócił się do Pana Ministra w sprawie konieczności nowelizacji art. 156 kodeksu postępowania administracyjnego – po wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 12 maja 2015 r., sygn. P 46/13. Orzeczeniem tym stwierdzono niekonstytucyjność art. 156 § 2 k.p.a. – w zakresie, w jakim przepis ten nie wyłącza dopuszczalności stwierdzenia nieważności decyzji wydanej z rażącym naruszeniem prawa, gdy od wydania decyzji nastąpił znaczny upływ czasu, a decyzja była podstawą nabycia prawa lub ekspektatywy.

W odpowiedzi z dnia 22 stycznia 2016 r. (znak: BMP-0790-3-1/2016/EW) Podsekretarz Stanu w Ministerstwie, Pan Sebastian Chwałek zapewnił Rzecznika, że problem ten jest przez Ministerstwo diagnozowany, m.in. analizowane jest orzecznictwo sądów administracyjnych odwołujące się do powyższego wyroku TK. Opracowanie koncepcji zmian w zakresie k.p.a. przewidziano też w planie działalności Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji na 2016 rok dla działu administracji rządowej - administracja publiczna. Pan Minister powołał się również na prace Zespołu do opracowania koncepcji modyfikacji postępowania administracyjnego, powołanego decyzją Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego nr 8 z dnia 10 października 2012 roku; Zespół rekomendował rozwiązanie, zgodnie z którym upływ 10 lat od dnia doręczenia lub ogłoszenia decyzji administracyjnej definitywnie wykluczałby możliwość stwierdzenia jej nieważności, na którejkolwiek z podstaw wymienionych w art. 156 § 1 k.p.a.

Pomimo upływu znacznego czasu, problem ten nie został jednak do tej pory rozwiązany. Zmian do art. 156 k.p.a. nie wprowadzono przy okazji ostatniej dużej nowelizacji kodeksu, uchwalonej w dniu 7 kwietnia 2017 r. (nb. zgłoszonej jako projekt rządowy, Druk Sejmowy Nr 1183). Nieskuteczna okazała się też inicjatywa legislacyjna

Senatu (Druk Senacki Nr 154) – 19 października 2016 r. połączone komisje senackie zdecydowały o wycofaniu projektu z dalszych prac.

Pomimo tego, że skutkiem wyroku TK nie była utrata mocy przez art. 156 § 2 k.p.a., to jednak niewątpliwie orzeczenie to, a zwłaszcza uzasadniająca je argumentacja, wpływa na sposób wykładni tego przepisu. Skutkiem tego jest niepewność uczestników obrotu (a w tym i organów administracyjnych), czy w konkretnej sprawie dopuszczalne jest stwierdzenie nieważności danej decyzji, np. wydanej kilkadziesiąt lat temu, czy też nie. Jest to bez wątpienia stan niepożądany, naruszający poczucie prawnego bezpieczeństwa tych osób, które ukształtowały już swoje stosunki majątkowe i osobiste w oparciu o decyzje administracyjne sprzed wielu lat – nawet jeżeli były one wadliwe. Te właśnie względy – bezpieczeństwo obrotu oraz ochrona zaufania obywateli do państwa i tworzonego przez nie prawa – skłoniły TK do wskazania, że art. 156 § 2 k.p.a., w niektórych zakresach swojego zastosowania, może naruszać prawa obywateli, którzy nie mają pewności, czy stan ukształtowany dawnymi decyzjami ma charakter definitywny i ostateczny, czy jednak może on zostać jeszcze podważony.

W związku z powyższym, działając na podstawie art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (tekst jednolity: Dz.U. z 2014 r., poz. 1648, ze zm.) zwracam się ponownie do Pana Ministra z prośbą o przedstawienie informacji o stanie prac zmierzających do wykonania powyższego wyroku Trybunału Konstytucyjnego, a jeżeli projekt wciąż jeszcze jest na etapie prac koncepcyjnych – o przedstawienie planowanego kierunku zmian. Jeżeli zaś projektowana nowelizacja napotyka na przeszkody, również proszę o wyjaśnienie przyczyn takiego stanu rzeczy.

Z poważaniem

(-) [*Stanisław Trociuk*]